

ELS PARTITS OPTEN PER LA RIGIDESA A L'HORA D'ESCOLLIR ELS CANDIDATS

La davallada dels dissidents

Poques coses hi ha en la vida política que deixi entrellucar amb tanta claredat els problemes i els defectes interns dels partits polítics, com la confecció de les llistes electorals. Unes llistes on els principals partits no admeten crítics ni dissidents.

Josep Ma. Sanmartí

Aquesta vegada la preparació de les candidatures ha demostrat novament el pes aclaparador de les cúpules directives i el grau massa escàs de debat intern que pateixen els principals partits. Però ha palesat també la por dels dirigents a possibles dissidències i el pes decisiu que l'aparell central té sobre els regionals o provincials, almenys als grans partits estatals.

PSOE, PP i CDS han coincidit curiosament a l'hora d'eliminar de les llistes electorals respectives qualsevol sospitós de transfuguisme. Hi va haver un moment al CDS en què haver militat en un altre partit, el PDP o el PL, per exemple, era suficient per a no aparèixer en les primeres candidatures. Amb les excepcions de sempre, com la de Modesto Fraile, un centrista-demòcrata cristià que té assegurada la seva reelecció des de 1977 per la província de Segòvia.

No ha d'estranyar massa aquesta actitud. La primavera passada, quan es va produir el debat sobre els trànsfuges, les direccions de tots els partits van estrènyer els rengles, van condemnar sense contemplacions els trànsfuges i fins i tot van establir pactes entre elles per no admetre'n i per canviar alguns reglaments. Ningú es va aturar a escoltar les raons que adduïen alguns d'aquests rebotats, malgrat que repetien la seva denúncia de manca de democràcia interna al si de les forces polítiques espanyoles. El PP, per exemple, que havia obtingut 105 diputats el 1986, va arribar un moment que en tenia 68 solament per culpa de les escissions de la coalició, el CDS que començà amb 19 diputats acabà la legislatura amb 28, etc.

El PSOE, pel seu costat, intueix que la pròxima legislatura serà molt justa en l'equilibri de forces. Per tant, tot allò que faci el més mínim olor de dissidència se l'ha defenestrat sense dissimulacions. Ugetistes, seguidors de Ricardo García Damborenea i adscrits al corrent Esquerra Socialista han es-

Vicent Garcés, per a fer nombre.

tat apartats de les llistes en massa pel totpoderós vice-secretari general, Alfonso Guerra. I si en algun punt apareix algun representant d'Esquerra Socialista (corrent que s'ha de reconèixer que s'ha comportat sempre amb una gran disciplina), com és el cas de Vicent Garcés en el número 12 de la llista per València, és amb la relativa seguretat que no sortirà i per cobrir les aparences.

El problema és que aquesta *purga* de candidats s'ha fet amb molt poques protestes internes, entre altres raons perquè això ja es veia venir. El popular Antonio Hernández Mancha ha estat un dels que més ha denunciat aquesta manca de diàleg i l'existència d'una caça de bruixes. El secretari general, Francisco Álvarez Cascos, fou contundent en la seva resposta: la caça de bruixes es redueix a dos, Arturo García Tizón i Isabel Ugalde, ja que Antonio Hernández Mancha no va anar

de número u per Còrdova senzillament perquè no va voler. I Fraga va revelar que ell havia ofert a García Tizón encapçalar la llista per Toledo, si assistia a les sessions del Congrés. L'ex-secretari general no hi va posar els peus des del mes de gener, és a dir des que Fraga assumí la presidència del partit. Dit d'una altra manera, García Tizón es guanyà a pols l'expulsió de qualsevol candidatura del partit.

Escombrats els presumptes dissidents, els conflictes venien per moltes altres raons. Sobretot pel poder de decisió dels aparells centrals sobre els regionals. Per exemple, la llista del PP per Guadalajara porta per número u un nebot de Fraga, Luis Fraga, que va desplaçar el secretari general provincial, cosa que va originar un fort enuig local. I no deixa de ser penosa la imatge del PSC sotmetent les seves llistes per Catalunya a l'aprovació del Comitè Federal del PSOE, totalment controlat per Alfonso Guerra, en lloc de limitar-se al vist-i-plau dels òrgans del partit català. A vegades no eren respectades les propostes fetes des de les bases, i a vegades se'ls ha imposat candidatures de polítics que han fet i faran la seva carrera a Madrid i no a la província per on són votats.

El cas de Cristina Almeida per anar a la llista d'IU per Madrid és també significatiu. Vella lluitadora independent, s'ha vist desplaçada per Pablo Castellano, un dissident-trànsfuga del PSOE. El lloc li tocava a la Cristina de totes totes, però la presidència d'IU ha entès la pressió que pot fer sobre el PSOE la presència de Castellano a la llista i després al Congrés. Era l'interès o l'ètica.

En qualsevol cas aquest procés ha reafirmat que el poder està controlat per molt poques mans, que el sistema electoral és massa rígid tant a l'hora d'escollir els candidats com de votarlos, i que la disciplina i el seguidisme es valoren més que la iniciativa o l'esperit crític. Teòricament això ha de comportar més estabilitat, però a la llarga provoca desànim. □